

DAMUNT DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL - SANT JOAN - JULIOL 1.997 - NÚM. 74

DAMUNT DAMUNT

Revista d'informació local
SANT JOAN (MALLORCA)

JULIOL 1.997 - Núm. 74

Dipòsit legal PM-673-1991

Domicili: Major, 68
07240 - SANT JOAN (MALLORCA)

Director:

Miquel Florit Huguet

Redacció:

Guillem Morlà Adrover

Dibuixos :

Joan Morey Company

Col·laboradors:

Andreu Bauzà i Joan

Catalina Mª Bauzà

Neus Bauzà

Gabriel Company Gaya

Miquel Florit Huguet

Catalina Jaume Ginard

Joan Jaume Nigorra

Maria Antònia Nigorra Vich

Bàrbara Mates Sastre

Joan Morey Company

Guillem Morlà

Imprimeix:

APÓSTOL Y CIVILIZADOR
PETRA (MALLORCA)

NOTA: Els articles publicats sols expressen l'opinió dels seus autors. La revista no s'identifica necessàriament amb el seu contingut.

CONTINGUT NOTICIES LOCALS

- ◊ Ajuntament
- ◊ Anglès a Anglaterra
- ◊ Antoni Karmany
- ◊ Asfalt de camins
- ◊ Bàrbara Mates, catedràtica de llati
- ◊ Biaixos i Capgirons
- ◊ Canvi del Rector de la Parròquia
- ◊ Concert de les corals del col·legi
- ◊ Concert de Sant Joan
- ◊ Dia del Papa
- ◊ Donants de sang
- ◊ Dones amb sort
- ◊ El poble de Sant Joan amb Miquel Àngel Blanco
- ◊ Els accidents de trànsit
- ◊ Eufòria entre el seguidors del Madrid
- ◊ Excursió de la camamilla
- ◊ Han aprovat la selectivitat
- ◊ Joan Riutort, president Societat Reumatològica
- ◊ L'anyada i el temps
- ◊ L'homenatge a Maria Vaquer
- ◊ La família Nigorra (Pico)
- ◊ Naixements, Casaments, Necrològiques
- ◊ Natació per a tots
- ◊ Nit Màgica de Sant Joan - Primer concert
- ◊ Nota d'agraïment de Gossalba
- ◊ Notícies del Pare Ginard
- ◊ Omissions involuntàries
- ◊ Pagesos, conills i caçadors
- ◊ Petra, municipi d'Europa
- ◊ Pintura decorativa
- ◊ República, guerra civil, postguerra i el món pagès
- ◊ Restriccions d'aigua
- ◊ Reunió del antics components del 113 grup
- ◊ Son Vermell
- ◊ Torneig Futbol
- ◊ Tres caigudes, tres ferits
- ◊ Una altra nina txetxena
- ◊ Vacances del batle Gabriel Mora
- ◊ Vacances per a Pensionistes
- ◊ Varietats de Cafè teatre

POEMES I GLOSES

- Dedicat a Pep Boiret - Dedicat a Miguel A. Blanco - Reflexions III - Mescladissa de cançons
Gabriel Company (Forner Boveta)
- Fent elogis a la centenària de Gossalba
Catalina Jaume de Calicant
- Una feina d'artesa - Són es mateixos
Bàrbara Mates Sastre

COL·LABORACIONS

- * Contarelles i Memòries (IV) per Andreu Bauzà i Joan
- * Per la vila i fora de la vila - Canvi de carro (II)
per Joan Morey Company
- * Caps sense fermar - A una amiga per G. Morlà

L'ANYADA I EL TEMPS

En aquest començament d'estiu (finals de juny i principis de juliol) el temps va desbaratat i això no convé a ningú.

En quan a l'anyada, tothom coincideix en dir que hi ha una mala anyada.

"Si hi ha poca palla hi ha poca gra" assegurava Biel Company. Es començà a "cosexar" la tercera setmana de juny i el resultat, - segons opinions de varis pagesos - són el següents:

Ordi d'un 50 a un 60 % manco.

Civada un 20 a un 30% manco.

Favó, l'anyada és més regular però tirant a baix.

Així i tot hi ha varietats d'ordi (experimentals) que ha donat un resultat de 750 Kg per quartó, però la mitja és de 200 a 250 kg per quartó.

En quant al resultat del blat, en el moment de tancar la revista de juliol, encara no tenim resultats, però les opinions són que retrà tan poc com l'ordi.

**REUNIÓ DELS ANTICS
COMPONENTS DEL 113
GRUP DE SON SANT
JOAN**

El passat dia 6 de juliol es reuniren en un dinar de companyonia els antics soldats que realitzaren el servei militar en el 113 Grup de Son Sant Joan durant el "reemplaços" de 1951, 1952 i 1953.

Després d'oïr missa a l'Oratori de Consolació, Mn. Gabriel Ferriol, explicà breument la història del Santuari i la del poble. El ex-soldats es traslladaren al restaurant de Can Tronca o degustaren els tradicionalment bo i suculent "menú" de la casa.

Foren 17 els ex-soldats que procedien de 17 pobles distints, la majoria acompanyats de les seves respectives esposes, els quals gaudiren d'unes hores molt entranyables per Sant Joan.

La trobada va ésser organitzada per Gabriel Company, el forner.

**REPÚBLICA, GUERRA
CIVIL, POSTGUERRA I
EL MÓN PAGÈS.**

Aquest és el títol de la nova monografia que publicarà el col·lectiu Teranyines, de la que n'és autor el difunt Josep Estelrich Mieras, i que estava inèdita.

La presentació es farà el proper 30 d'agost a las 21 h. a la Casa de Cultura. Està previst que faci la presentació Joan Sastre (Marió) Gerent de la Cooperativa Agrícola i Secretari General d'Unió de Pagesos.

En el llibre han estat inclosos distints treballs que Josep Estelrich havia anat publicant en distintes revistes.

El llibre inclou unes notes biogràfiques a cura del polític Pere Sampol. La introducció ha estat redactada per Mn. Josep Estelrich Costa, cosí de l'autor i coordinador del Col·lectiu Teranyines.

L'edició ha estat patrocinada pel CIM, Unió de Pagesos i Cooperativa Agrària de San Joan.

**JOAN RIUTORT
PRESIDENT DE LA
SOCIETAT
REUMATOLÒGICA DE
BALEARS.**

Joan Riutort Gayà, president de la Societat Reumatològica

de Balears, fill de pares santjoaners (Rafalet i Cambuixa) fou notícia fa unes setmanes, amb motiu de la creació de la Lliga Reumatològica de Mallorca.

És que aquesta malaltia afecta a un alt percentatge de persones. Aproximadament un 30 % de les incapacitats laborals són produïdes per alguna malaltia reumàtica i un 40 % de les persones pateixen alguna malaltia reumàtica durant la seva vida.

La dita popular "Que cosa és doior? - Ja ho sap en Maneu, que té les cames com un tambor" fa temps que circula pels pobles de la pagesia.

DONANTS DE SANG

El dilluns dia 16 de juny, visità Sant Joan l'equip del Banc de Donants de Sang, presentant-se un total de 40 donants.

**BÀRBARA MATAS
CATEDRÀTICA DE
LLATÍ**

En més d'una ocasió, D.D. s'ha fet ressò d'alguna notícia o fet esdevingut enfora del nostre municipi, però que afecta directa o indirectament a gent o persones naturals o descendents de Sant Joan.

Avui duim a les pàgines de D.D. a Bàrbara Matas, catedràtica de llatí, que ensenya a un Institut de Barcelona, filla del santjoaner Antoni Matas (Carter), Bàrbara és catedràtica de llatí per la Universitat Autònoma de Bellaterra (Barcelona) i codirectora de la col·lecció de textos clàssics La Magrana i autora d'assajos i articles de premsa entre altres coses.

Miquel Florit Huguet

L' HOMENATGE A MARIA VAQUER, FOU TOT UNA FESTA

La nostra vila, el 21 de juny, va retre un homenatge a la santjoanera MARIA VAQUER ROIG, coneguda com Sa Madona de Gossalba, pel fet de complir els 100 anys del seu naixement, esdevingut el dia 21 de juny de 1897. Ha estat la primera dona que ha arribat a centenaria, doncs pareix esser que en 1765 moria Antonio Barceló havent passat els 100 anys.

L'homenatge en fou tota una festa. Ja les flors pel carrer de Palma des de ca seva fins a l'església, donaven un aire de festa popular, que començava amb una missa concelebrada dintre del temple parroquial ple de gent. Oficià la missa el fill de sa madona, el P. Amador Bauzá Vaquer, Missioner dels P.P. que va estar acompanyat pels frares de la Missió P. Provincial Miquel Garcias, els missioners P. Joan Amengual i P. Jaume Munar, que acabaven d'arribar d'Hondures. Els Rectors Mn. A. Riutort, P. Riera i G. Ferriol i Mn. Josep Estelrich

Els familiars que envoltava a la padrina, feren les lectures, pregaries i ofrenes i es va tenir un record pels difunts mes acostats a la centenaria: l'espós, tres filles i un gendre.

Acabada la missa el P. Provincial va lletgir un misatge enviat des de Roma pel Pare General de la Congregació de Missioners, en el que felicitava a la madona Maria i al seu fill. Llavors els tres Rectors en nom de la Parròquia obsequiaren a la centenaria, amb un Rosari, un Sant Cristó i una Mare de Déu. Maria que demostrà tenir un ànim ben senser, va agrair emocionada aquestes atencions.

Els actes continuaren a la Plaça de la Constitució, Allà va rebre l'homenatge del seu poble. Actuà el grup Aires de Pagesia i la seva escola de ball, que de segur, li feren recordar la seva juvenesa. Llavors va rebre diferents obsequis, entre ells un ram de flors dels besnèts, l'Associació de Persones Majors de Sant Joan, l'anomenà Socia d'Honor, unes plaques del CIM, del Govern Balear i del Ajuntament. Entre altres personalitats, hi foren presents el Director General d'Acció Social Sr, Miquel A. Martín. Presentà l'acte el regidor de Cultura Joan Magro i el clausurà el batle Gabriel Mora.

La madona de Gossalba, agrai amb unes paraules ben sentides totes les mostres d'afecte que havia rebudes. Acabà aquesta festa bona festa amb la degustació de gelat amb ensaïmada per a tothom. Volem acabar aquesta ressenya, afegint a les moltes felicitacions que ha rebut MARIA VAGUER, la de la nostra revista.

CONCERT DE SANT JOAN

Dins el programa d'actes de la festa de Sant Joan (de juny) mereix destacar el Concert que organitzà l'AMPA del Col·legi Públic Son Juny, amb la col·laboració de l'Ajuntament, la Caixa i la Parròquia.

El diumenge 22 de juny a l'Església Parroquial, actuaren les Corals Infantil i Adulta del Col·legi Públic Son Juny sota la direcció de Francesca Font Oliver i Joana Estelrich Blanch respectivament, amb un ample repertori, interpretant conjuntament "Lliçó de cant" de L. Cherubini i "Canem Alegres" d'Antoni Salieri.

El públic assistent, que omplia la nau central de l'església Parroquial, va aplaudir merescudament l'actuació de les dues corals.

VARIETATS CAFÈ TEATRE

El grup teatral que dirigeix **Antoni Bonet**, posà en escena els passats dies 24 i 29 de juny, les obres "A devora", "Homes", "Ai! homes" "Sense notícies d'en Gurb" dins la línia de teatre de avantguarda que Antoni Bonet ens té acostumat. Intervenien Antònia Aguiló, Neus Bauçà, Jaume Ramis, Rosa Mª Ferriol, Margalida Rotger, Catalina Maria Bauçà i Catalina Bauçà.

El dia 20 de juny els alumnes 1è. E.S.O. - 8è E.G.B. escenificaren l'obra "Homo hominis lupus" inclosa dins la modalitat de teatre de provocació.

Completà la programació teatral, dins el pla de la "Festa del Sol que balla", l'actuació dels actors més petits amb les

obres: "Na Francina heroïna i es bruixot" "Musicalmania" i "Na Cat sense cara".

Per altra part, Antoni Bonet, està dirigint els assaigs d'un grup de joves aficionats de Vilafranca. Aquest grup de joves, amb edats compreses entre els 18 - 20 anys, estan assajant l'obra "La meva Ismenia" de Eugene Labiche i "Aquell fotògraf" d'en Carl Valentin, que s'estrenaran amb motiu de les Festes de la Beata. Són un total de 12 joves, entre ells al·lots i al·lotes, que han trobat tot el recolzament de l'Ajuntament que es farà càrrec de totes les despeses de vestuari, maquillatge i escenografia. De la qualitat del vestuari ens dona idea el preu del cost de cada vestit que està comprès entre les 15.000 i 30.000 pessetes.

PRIMER CONCERT - NIT MÀGICA DE SANT JOAN

Organitzat pel Pub Diàlegs, a la plaça de la Constitució, el passat 21 de juny i des de les 23 h., tingué lloc el Primer Concert de la "nit màgica de Sant Joan", amb l'actuació dels grups musicals: Jay-Kay, Sun Flowers i Reggae - lex.

Una vetllada realment màgica pel amants d'aquest tipus de música, que l'empresa Pub Diàlegs - Sa Torre de S'aigua, - pareix - té previst organitzar en els anys propers.

ANGLÈS A ANGLATERRA

Amador Antich (fill de Sebastià el mecànic) ha sortit de viatge a Anglaterra on passarà un mes amb l'objecte de perfeccionar l'anglès. Durant aquest mes residirà a la ciutat

de Leeds, una ciutat d'uns 700.000 habitants, propera a Manchester.

Amador Antich, un nou col·laborador de D.D., esperam ens conti, quan torni, les seves impressions d'aquest viatge a Anglaterra.

DIA DEL PAPA

La capta que efectuà la Parròquia el passat dia 30 de maig, en motiu del Dia del Papa, aconseguí la quantitat de 79.110 pessetes.

SON VERMELL

En el fascicle n. 448 de la Gran Enciclopèdia de Mallorca ("Brisas" del 6-07-97) hi figura inclòs el topònim "Son Vermell" amb el següent text: "Al terme de Sant Joan, terrenys estesos entre Solanda, el Pou de Sa Baronia, Consolació i Es Clotal"

EXCURSIÓ DE LA CAMAMILLA

Com cada any, l'Associació de la Gent Major, organitzà el passat dia 18 de juny "l'excursió de la camamilla". Un autocar amb els nostres majors, visitaren les Coves dels Hams, Porto Cristo i Porto Colom.

Amic Miquel

Tota la família, solidària amb la centenària Maria Vaquer Roig, et vol fer arribar constància del seu agraïment per la cooperació de Damunt Damunt a l'homenatge que l'hi tributà tot el poble.

El nostre desig és dir a tots i a cada santjoaner "gràcies infinites" per la "seva festa i el poc vist esdeveniment i joia de tota la vila. Pau i bé per a tots.

ASFALTAT DE CAMINS

Durant el passat més de juny foren asfaltats cinc camins del nostre terme municipal, amb un pressupost total de 15.200.000 pessetes que han estat aportades pel

CIM 6.080.000

MAP 7.600.000

Ajuntament 1.520.000

- El camí de més llargària el camí de Son Roig amb 1672 mt. Que té una amplària de 4,10 mt. En els llocs més amples i 3,60 mt en el llocs més estrets.
- El camí de Son Amadora (Molí d'en Volo), que va des de el Molí de s'Aigua a Son Font, té una llargària de 1570 mt i la seva amplària és de 3,10 a 3,20 mt aproximadament.
- El camí de s'Alzinar amb una llargària de 1190 mt té una amplària de 3,10 aproximadament.
- El camí de Ses Casetes, possiblement el més transitat, té una llargària de 875 mt i una amplària de 4,20 mt aproximadament.
- El camí de Ses Algorfes té una llargària de 800 mt i la seva amplària és de tres mt aproximadament.

El regidor responsable d'aquesta àrea (asfaltats de camins) és el Delegat d'Agricultura Pedro J Galmés (de Son Cucui)

Els camins (Alzinar i Molí d'en Volo) que ha estat asfaltats per primera vegada, s'ha seguit l'amplària del camí.

Se comenta que alguns camins rurals i en alguns trams, el confrontant o confrontats, han robat al camí qualche solc, és a dir amplària. S'ha seguit la mateixa amplària al llarg del camí.

Per altra banda - se comenta - que altres trams de camins rurals, els tractors o altres vehicles mecanitzats, han invadit el terreny de conreu, amb perjudici del propietari o propietaris es a dir, els vianants han eixamplat el camí. També s'ha tingut en compte aquesta incidència i s'ha seguit la mateixa amplària al llarg del camí.

Tant el camí d'en Volo com el de s'Alzinar tenen revolts molts tancats (angles rectes) amb perill per els conductors que desconeixen el camí. S'està estudiant la manera de senyalitzar-los.

El camí de ses Casetes, abans senyalitzats amb distints discs, tronaran a esser col·locats.

També han estat tapats el clots de diferents camins, entre ells, el camí dels Calderers, camí Clotal - Horta.

**TORNEIG DE FUTBOLET
MESTRES
FUSTER - MAS**

BASES

Poden participar en el torneig tots els jugadors nascuts a Sant Joan, els casats a Sant Joan, els que hi festegen, i els que treballen a Sant Joan.

- un cop començat el torneig no es poden fitxar més jugadors.

- el número màxim de jugadors per equip serà de dotze, i el mínim de cinc.

- la documentació que han de dur per inscriu-se és: una fotocopia del DNI de cada jugador.

- cada equip tindrà un capità que serà un portaveu davant l'organització.

- si un jugador és expulsat haurà d'acatar les normes de la Federació Balear de Futsala.

- si un jugador expulsat juga un partit, es donarà per perdut el partit al seu equip, a més de restar-li 3 punts.

- l'equip que arribi més tard de quinze minuts de l'hora d'inici es comptarà com si no s'hagués presentat, se li donarà el partit per perdut a més de restar-li 3 punts.

- per començar el partit un equip ha de tenir tres jugadors de camp i el porter.

- en cas d'empat de punts entre dos equips es mirarà el golaveratge directe entre els empatats i si són més de dos es mirarà el coeficient general (divisió de gols a favor i en contra).

- l'organització es reserva el dret de fer el que cregui mes convenient pel bon funcionament del torneig.

- les decisions de l'organització son inapel·lables.

Ajuntament de Sant Joan

**LA NATACIÓ PER A
TOTS**

La finalitat és brindar una activitat que dona a cada grup els elements necessaris per aconseguir la familiarització, l'adaptació i en conseqüència el domini del cos i els seus moviments dins el medi aquàtic.

Lloc: Piscina Municipal

Participants: Totes les edats

Durada: Juliol i agost

Preu: 5000 ptes. (dos mesos)

Assegurança oblidada: 460 pt

Començament: 1 de juliol

Inscripció: Ajuntament

Organitza: Mancomunitat del Pla

ANTONI KARMANY, VA REVALIDAR EL TÍTOL DE CAMPIÓ D'ESPANYA MASTER 60

El nostre ciclista Antoni Karmany, participà el dia 23 de juny a les proves del Campionat d'Espanya, que es desenvoluparen a la ciutat de Melilla.

La carrera transcorregué en un circuit en el que hi havia una forta pujada a uns Kms abans de la meta. A la segona volta fou quan Antoni a la pujada

rompé la carrera i es presentà destacat a la meta. Així Antoni aconseguia per tercer any consecutiu proclamar-se Campió d'Espanya: En 1995 a Segòvia, en 1996 a Sabiñanigo (Huesca) i enguany a Melilla. Per darrera els perseguidors arribaren a 45 segons i el català Ramon Verdaguer aconseguia el segon lloc. La

tercera plaça fou per l'asturià José Sánchez.

Enhorabona i que poguem seguir gaudint de la satisfacció de les teves victòries en un esport tan dur i que per altre banda afalaga de de bo la teva vida.

Joan Jaume Nigorra

EL BATLE GABRIEL MORA ESTÀ DE VACANCES

Des del 5 de juliol al 4 d'agost el batle Gabriel Mora gaudirà de vacances oficials. Mentre tant ha estat substituït pel

Primer Tinent Batle Joan Matas Gaia (Pere-Maiol). Per altra banda l'Ajuntament (oficines municipals) han iniciat

un nou horari d'atenció al públic, del que informam en un requadre apart.

LA FAMÍLIA NIGORRA (PICO) ENCALÇADA PER LA DESGRÀCIA

El passat dia 9 de juliol, el nom d'Oscar Nigorra, de 20 anys d'edat, sortia damunt el periòdics.

Una explosió, que succeí el dia anterior dia 8 dematí havia ocasionat cremades molt greus a dos treballadors. Ambdós presentaven cremades de tercer grau en quasi tot el cos. N'Oscar està ferit - segons el diaris - en el 100 % del seu cos.

La desgràcia ha encalçat aquesta família. Primerament fou Guillem Nigorra, que fa uns anys va desaparèixer quan cercava esclata-sangs a la comuna de Bunyola, mai més s'ha sabut noves d'ell. Posteriorment un altre membre d'aquesta família morí quan practicava la pesca. Ara fa un any, moorí de sobte, el 3-7-96 als 53 anys, un altre membre de la família, n'Arnau Nigorra Roiger.

Desitjam que Oscar es recuperi i que la desgràcia deixi d'encalçar aquesta família.

M.F.H.

Impulsem la nostra Economia

La iniciativa comunitària **LEADER**, donarà ajuts econòmics i assessorament a les següents activitats:

- Formació professional
- Turisme rural
- Petites i mitjanes empreses
- Productes locals
- Millorar el medi ambient

per una comarca de Futur

Presentació de sol·licituds a partir de dia 2 de juny
Primera selecció de projectes dia 30 de juny

Informa't al teu Ajuntament
o a l'oficina del projecte **LEADER**
Casal Pere Capellà • c/ dels Cavallers, 22, 2n
07210 Algaida
Tel. 66 54 04 • Fax 66 54 83

Algaida
Ariany
Artà
Campos
Costitx
Lloret de Vista Alegre
Llubí
Maria de la Salut
Montuiri
Petra
Porreres
sa Pobla
Sant Joan
Santa Eugènia
Sencelles
Sineu
Vilafranca de Bonany

UNA ALTRA NINA TXETXENA

La família Bauzà - Barceló (Joan Calderer), que durant l'any 1996 acollí una nina txetxena, té previst, durant el proper mes d'agost, rebre la visita d'una altra nina txetxena, mitjançant la Creu Roja. La nina esperada serà un poquet més jove que Petimat, la nina que va estar amb la família Bauzà - Barceló l'any 1996.

BIAIXOS I CAPGIRONS

La dinàmica actual, a les portes del segle XXI, exigeix a les empreses, institucions, grups d'animació cultural, esport, etc., una renovació constant i això ho ha entès l'Agrupació Biaixos i Capgirons que ha incorporat un bon grapat de "novells artistes", entre els que recordam a: Joana Mates (Perruquera), Mateu Gayà Company (Fideuer), Rosa Mª Ferriol, Catalina Maria Bauzà (Pericasa), Mª Antònia Veny (de can Petrer) i algun altre que no recordam.

TRES CAIGUDES, TRES FERITS

Els accidents de trànsit, tant freqüents avui en dia i en moltes ocasions de fatals conseqüències, no és exclusiva dels conductors de cotxes. Ciclomotors i ciclistes en són víctimes sovint sovint. Tres santjoaners en patiren les conseqüències durant el passat mes de juny.

Antoni Gayà Florit (Pardut) va caure quan transitava amb el mibilette. A conseqüència de l'esclat es rompé la clavícula.

Antoni Bonet Bou (de Son Baró), també va caure quan circulava amb el ciclomotor.

Sortosament l'accident no tingué la gravetat que pareixia en el principi.

El jove **Antoni Xavier Mas Jaume (fill de Llorenç Fraró)** gran aficionat a l'esport de la bicicleta, el passat dia 29 de juny va patir una greu caiguda dins la localitat de Pollença, quan per esquivar una nina que inesperadament va creuar la calçada, caigué de la bicicleta, lesionant-se el costat, precisant l'ingrés hospitalari i la intervenció quirúrgica.

Desitjam una ràpida recuperació d'aquests tres accidentats.

RESTRICCIONS D'AIGUA

Aquest titular que tantes vegades hem vist, referit a altres municipis, damunt el mitjans de comunicació, va ser la pregunta que es va fer més d'un santjoaner, el passat dia 13 de juny, quan va mancar durant unes hores l'aigua de les aixetes de la xarxa municipal en alguns sectors.

INVOLUNTARIS OMISSIONS

En el programa editat en motiu de la centenària Maria Vaquer Roig, madona de Gosauba, fou omès - suposam que involuntàriament - el nom de la Parròquia.

EUFÒRIA ENTRE EL SEGUIDORS DEL REIAL MADRID

El dissabte vespre dia 14 de juny, hi va haver una gran moguda per la victòria del Reial Madrid que es proclamà campió de lliga.

Coets durant tota la vetllada a cada gol que marcava (el Madrid) i al final una desfilada de cotxes a tota pastilla sonant el clàxons pel carrers.

PETRA MUNICIPI D'EUROPA

Fa un mesos informàvem de la col·locació a l'arribada dels nostre terme i en les distintes carreteres d'un rètol amb el lema "Benvinguts. Terme Municipal de Sant Joan".

Setmanes després, a Son Capellet, separat per uns pocs metres del rètol de Sant Joan ha estat col·locat un rètol de "Benvinguts" amb la llegenda "Petra Municipi d'Europa".

HAN APROVAT LA SELECTIVITAT

En bon mallorquí solem dir que "la por en haver-la vista no és res" i així passa amb les proves de Selectivitat que tenen fama de ser molt difícils. Aquest any, en les proves de juny, quasi un 90 % d'estudiants aprovà, malgrat la polèmica que suscitar l'exercici de matemàtiques.

Els dos santjoaners presentats a la convocatòria, Catalina Munar Caimari (COU) i Xavier Morlà Cuesta (LOGSE) foren aprovats.

Enhorabona Catalina i Xavier! A la natural alegria que ens produeix publicar la notícia d'uns aprovats, s'hi afegeix la satisfacció de que ambdós estudiants són fills d'uns bons amics: Joan Munar, un amic de tota la vida i Guillem Morlà molt unit a la revista Damunt Damunt. Enhorabona també als pares!.

Miquel Florit Huguet

NAIXEMENTS

Margalida Rotger Font filla de Pep (Boiret) i d'Antònia, va néixer el passat dia 25 de maig.

La nostra més cordial enhorabona als novells pares i demés família.

Lata Costa Sans, filla Antoni Carles i de Judit, va néixer el passat dia 13 de juny.

La nostra més cordial felicitació als novells pares, als padrins i altra família.

Maria Mora Bauzá, filla de Bartomeu (Policia local) i d'Apol·lònia, va néixer el passat 9 de juliol.

La nostra cordial felicitació a n'en Tomeu, Apol·lònia i altra família.

CASAMENTS

Joan Lluís Nigorra Fiol (de Can Petrer) és va casar amb *Maria Antònia Mesquida Giménez*. El passat dia 21 de juny, a l'Ermita de Consolació.

El novii té 43 anys i novia 27. Ambdós treballen a una entitat bancària.

Rebeu la nostra cordial felicitació que feim extensiva al vostres pares i altra família.

Que el vostre amor no s'acabi mai.

NECROLÒGIQUES

Aina Maria Cortés Cortés, va morir a Sant Joan el passat dia 5 de juny a l'edat de 81 anys.

Aquesta senyora viuda, natural de Manacor, va viure els darrers anys a Sant Joan, (al carrer Tort), en casa de Josep Company i Maria Monroig, que l'havien acollida a la seva llar. La seva presència s'havia fet popular, passejant pels carrers del poble amb companyia dels seu inseparable canet.

Descansi en pau.

Josep Mas Bou (Cotonet) va morir el passat dia 13 de juny a l'edat de 66 anys.

Descansi en pau el difunt i rebin el nostre condol els seus germans i altres familiars.

Jerònia Jaume Llabrés (Rubertera), va morir el passat dia 15 de juny, a l'edat de 85 anys.

Madò Jerònia Rubertera, una esposa i mare abnegada, dona molt treballadora, era una verdadera especialista i artesana en l'art de planxar roba, en una època on encara no havien arribat la planxa elèctrica ni els amidons sintètics (Tokke i similars). Madò Jerònia amb la seva pulcritud, era la planxadora de tota la roba delicada del poble (endreços de novia, etc). Havia après aquest ofici, que ella convertí en art,

a Inca, on va residir una llarga temporada, essent fadrina i abans de la guerra civil.

Madò Jerònia, havia passat pel trist trànsit de perdre la seva filla Margalida, que morí als 59 anys, el passat dia 4 de febrer de 1997m ara feia 4 mesos.

Descansi en pau la difunta i rebin el nostre condol els seus fills Joan i Francesc, fills polítics Gabriel Monse i Catalina, nets i altra família.

Jaume Huguet Garcías (des Pont Satri) va morir el passat dia 29 de juny a l'edat de 67 anys.

Jaume del Pont Satri, malgrat residir a Vilafranca, va viure molt vinculat a Sant Joan, casat amb la santjoanera Jerònia Font (de Horteta de can Tronca). Tenia Jaume, a més dels familiars, nombroses amistats a Sant Joan, on havia treballat molt per la seva condició de instal·lador electricista, fet que quedà demostrat en el seu funeral, on l'oficiant, - en paraules poètiques -, va recalcar el tarannà bondadós de Jaume.

Jaume Huguet, que en varies ocasions havia viatjat a l'Argentina o tenia nombrosos familiars i amistats, havia col·laborat amb la revista Damunt Damunt, facilitant gran informació sobre emigrants santjoaners. Descansi en pau. Els familiars i amics rebin el nostre condol de la seva viuda Jerònia, els seus estimats fills Miquel i Damiana, la seva neteta Margalida i tota l'altra família.

Maria Mas Barceló (de Son Buraxó) va morir el passat dia 1 de juliol a l'edat de 81 anys.

Maria de Son Buraxó, casada amb Joan Mates Sastre (Xisquet), vivien des de 1956 a la finca del Pou Nou. L'any 1959 el matrimoni va passar pel trist pas de veure morir la seva filla Catalina, quan encara era molt joveneta, al 16 anys, fet que va marcar fortament la família. Quedaven els dos fills bessons, Antoni i Cosme.

En el funeral de Maria Mas, quedà patent l'estima de que gaudeix aquesta família i les nombroses amistats que tenen Cosme i Antoni, on als santjoaners s'uní gent vinguda de tota Mallorca per acompanyar-los en seu dolor.

Rebin el nostre condol l'amo Joan, l'espòs, els fills Antoni i Cosme, les filles polítiques, nets i altres familiars.

AJUNTAMENT DE SANT JOAN

Horari atenció al públic:

De dilluns a divendres : de 9 h. a 13 h.

Dissabtes: Servei restringit

Horari de 9 h. a 12,30 h.

PROGRAMA VACANCES PER A PENSIONISTES

Són vacances de 8 dies de duració per a pensionistes de jubilació i invalidesa (seg. Social) i persones majors de 65 anys i la seva parella, malgrat no tenir aquesta edat, així com els pensionistes de viudetat que tinguin el 60 anys. És condició necessari ser espanyols, residir a les illes Balears, no patir cap malaltia infecto-contagiosa, poder-se valer per si mateixos i ... haver pagat el que pertoca.

Els pensionistes podran anar acompanyats, no exigint als acompanyants altra condició més que salut i capacitat física.

El preu per els pensionistes és de 11.500 pessetes.

El preu pels acompanyants és de 25.000 pessetes, més l'import de l'assegurança col·lectiva i servei d'assistència sanitària complementària.

Aquests 8 dies de vacances es podran fer entre l'octubre de 1997 i abril de 1998.

Els residents a Mallorca podran passar les vacances a Eivissa i Menorca, existint 800 places durant el mesos d'octubre, novembre i desembre i 1.600 per el mesos de gener, febrer, març i abril de 1998, això tan a una illa com a l'altra.

Inicialment sols es podrà treure un bitllet, però a partir del dia 11 de setembre es podrà adquirir lliurement totes les places sobrants, sempre mitjançant les agències de viatges.

Els interessats hauran de presentar necessàriament el DNI i certificat de residència. L'expedició de bitllets es farà sense parts ni quarts, tindrà preferència el qui primer es presenti davant l'agència venedora.

Els llocs de sortida seran indicats per la agència i el viatge es faran, preferentment, en avió. Existeix l'opció del barco. Els hotels seran de tres estrelles. El berenar, dinar i sopar podrà fer-se en règim de buffet incloent vi de taula i aigua embotellada.

Durant les vacances es desenvoluparan activitats culturals, esportives, de participació i recreatives. Hi haurà un servei telefònic d'informació, reclamacions i suggeriments.

IBAS (Institut Balear d'Afers Socials)

PINTURA DECORATIVA I RECICLATGE: EL PLAER DE TRANSFORMAR ELS OBJECTES

Transformar el objectes realitzats en sèrie o destinats al contenidors, en peces irremplaçables amb l'ajut d'alguns pinzells i uns quants pots de pintura, tintes naturals, ceres o pa d'or, és el fi d'aquesta exposició que tindrà lloc a la casa de cultura a finals d'agost.

Capses de sabates reciclades, garlandes, petis joiers i quadres, mobles auxiliars que poden embellir les nostres llars, amb l'encant de l'artesanat i el natural, en una època en que la massificació i la repetició pareixen esser la pauta a seguir.

És un intent de dotar d'ànima als objectes mitjançant acabats aplicats amb paciència i esment, de tal manera que aqueixos arribin a posseir una identitat pròpia que les diferenciï dels altres companys seus clònics de les cadenes de muntatge.

La pintura no és, en aquest cas, un element en si mateix sinó un medi mitjançant el qual es persegueix el fi de delimitar una altra frontera entre l'abans i el després de la seva aplicació i convertir l'objecte en un petit i preciós tresor pel un adquirent.

Raquel Marcos

ELS ACCIDENTS DE TRÀNSIT

El passat dia 6 de juliol es celebrà la jornada de Responsabilitat en el Tràfic.

D'unes declaracions que feu Xavier Coromines, del cap Provincial de Tràfic, publicades damunt el Full Dominical, es dedueix que hi ha un augment constant del parc (807 automòbils per cada 1000 habitants) però que des de fa 10 anys disminueixen els morts en accident de trànsit.

A la pregunta sobre les causes dels accidents, el Sr. Coromines les atribueix als descuits humans en un percentatge que no es pot determinar amb precisió, però que es pot situar en el 80%, perquè és e. conductor que decideix el seu comportament en cada moment de la conducció.

I Acabava donant aquest consell: " Si la vanitat, l'apressament, la prepotència, l'estrès, solen esser mals consellers en qualsevol ordre de la vida, ho són molt pitjor en la carretera.

El cotxe i la moto no són més que instruments de la societat de consum per tragar-nos d'un lloc a l'altre. Voler fermar la personalitat a cop d'accelerador no demostra més maduresa o debilitat mental.

M.H.F.

EL POBLE DE SANT JOAN AMB MIGUEL ÀNGEL BLANCO

Els santjoaners segueixen amb angoixa mitjançant els informatius de la radio i TV, esperant no es complís l'amenaça d'execució contra el jove segrestat Miguel Àngel Blanco, que fatalment es complí el dia 12 de juliol.

L'Ajuntament de Sant Joan, que es reuní el dilluns dia 14 a les 9 del matí, en sessió Extraordinària va aprovar la següent moció:

" El Grups Polítics Municipals representats pels seus portaveus Juan Magro Bauzá (PP), Francesc Nicolau Català (PSM NM) i Amador Bauzá Sastre (UM), presenten la següent Moció:

" EXPOSICIÓ DE MOTIUS :

"L'agressió que la democràcia, les llibertats i els drets humans han sofert amb el segrest i l'assassinat de MIGUEL ÀNGEL BLANCO GARRIDO ens obliga avui a, les forces polítiques representades a l'Ajuntament de Sant Joan a condemnar la violència com a medi per obtenir contraprestacions de qualsevol mena.

Independentment de les ideologies polítiques, dels estatus socials i de qualsevol altre de les persones existeix el dret a la vida, dret que, si bé està reconegut a la Constitució de 1978, és un dret inherent a la persona, és a dir, que tot ser humà té pel fet de ésser-ho sense que cap mecanisme, tret dels regulats normativament pugui alterar-lo.

MOCIÓ:

"Els Grups Polítics abans esmentats proposen: La vulneració violenta del dret a la llibertat i la vida de MIGUEL ÀNGEL BLANCO GARRIDO ha d'ésser el punt de referència inexcusable per enfortir la unitat de tots els demòcrates contra els terroristes i els seus continuats intents de fer malbé la nostra democràcia i les normes bàsiques que ha de regir l'exercici dels drets dels ciutadans.

1. L'Ajuntament de Sant Joan condemna amb tota contundència l'atemptat contra la persona de Miguel Àngel Blanco Garrido.
2. L'Ajuntament expressa la seva solidaritat amb la família del Regidor d'Ermua (Biscaia) i també els integrants de la Corporació i tot el poble basc.
3. L'Ajuntament de Sant Joan vol fer una crida a la serenitat de tots els ciutadans. La ràbia e el dolor per aquest nou atemptat no ens ha de desviar de la feina constant per a l'enfortiment de les llibertats, l'imperi de la Llei i la democràcia com a úniques, armes per eradicar definitivament la violència terrorista.
4. L'Ajuntament de Sant Joan expressa el seu suport al Govern de la Nació i els cossos de seguretat de l'Estat i de la Comunitat Autònoma del País Basc.
5. L'Ajuntament de Sant Joan s'adhereix a la manifestació que tindrà lloc avui a Palma, convocada pel Govern Balear, el Consell Insular de Mallorca i

l'Ajuntament de Palma."

Mitjançant una crida des de l'Ajuntament, es convidà als veïns per participar a una manifestació solidària, que es féu a la una del migdia i que reuní davant la Casa de Vila a més de 200 persones, guardant-se 10 minuts de silenci, mentre les campanes de la Parròquia tocaven a mort. Foren uns minuts d'intensa emoció i foren bastants les persones que no pogueren contenir les llàgrimes.

Joan Mates, primer Tinent batle, actuant com a batle accidental, donà les gràcies als reunits i les senyeres romangueren a mitja asta.

Els nostre amic i col·laborador Gabriel Company, que va viure aquest emotius moments ha compost els versos següents:

EN MEMÒRIA DE MIGUEL ÀNGEL BLANCO

Te guardam dins la memòria
te guardam en el record
bon amic la teva mort
haurà passat a la història
te va matar aquesta escòria
i domés mos queda el conhort
que hauràs arribat a bon port
i Déu te tindrà a la Glòria.

**Gabriel Company
(Forner Boveta)**

**PAGESOS CONILLS I
CAÇADORS**

Durant uns dies els conills de Sant Joan has estat notícia, per mor de les declaracions que han fet Joan Sastre (Marió), secretari general d'Unió de Pagesos, i Antoni Tomàs, president de la societat de caçadors, declaracions que ha repetit els mitjans de

comunicació, diaris i radio, fent-ho un poc gros, segons opinions d'alguns pagesos i caçadors, ja que no hi ha tants de conills - diuen - com el que s'ha dit.

DONES AMB SORT

Petra Walkowiak, que ha sortit de viatge a Alemanya, acompanyada per la seva filla Mònica, setmanes passades

tengué la sort de treure 100.000 pessetes amb el joc del set i mig del diari Última Hora. Per altra banda, Francisca Santandreu, esposa de Pep Bauzá, el passat dia 5 de juny va treure 629.000 pessetes amb el sorteig de la loteria Primitiva.

Enhorabona a totes dues!

M.F.H.

Davall Davall

- Què diuen davall davall aquests mes?
 - Vos tocam a vosaltres, els de Damunt Damunt. Per ventura no t'agradarà massa el que diuen.
 - Amollau-li fora por,... Què diuen?
 - Que el que feis la revista només pensau en fer bauxes.
 - Vos pareix que un sopar de trempó es pot dir una bauxa?
 - Hi degué haver qualche cosa més que trempó.
 - És clar, es trempó va esser l'excusa per reunir-nos els que feim la revista. Primer estava programat fer-ho davall una figuera, però llavors pensarem era millor fer-ho davall taulada.
 - Per això es va dir que la reunió s'havia fet a un local públic.
 - Sí i te puc dir que un grapat de voluntaris feren una neteja general del local, deixant-lo digne i acollidor. Arreglaren part de la instal·lació elèctrica, el "lavabo" i una sèrie de coses que necessitaven mà de mestre, i tot, tot ho feren d'una manera desinteressada i voluntària.
 - Es por dir qui foren aquestes persones voluntàries?
 - Mira, no voldria deixar ningú dels qui ajudaren a preparar i assistiren a aquesta reunió. Na Bàrbara, n'Antònia i na Catalina adesaren el local, pararen les taules i les ornamentaren amb clavellines, brots de mata i alfabeguera. També prepararen el trempó. En Guillem es cuidà de revisar la instal·lació elèctrica i tingué cura de l'ambientació musical. Aquests detalls donaren a la festa un caire acollidor i permeteren que es pogués armar un bon concert.
- Tot va esser espontani i improvisat, per això va tenir el color humà de lo autèntic i natural. La presència de Joan Morey i de dues de les seves alumnes, na Maria Antònia Nigorra (de can Petrer) i na Joana Maria Català (filla de Margalida Campos) aportaren el só musical amb els seus flabiols i tambor al qui s'hi va sumar G. Morlà amb la seva guitarra.
- Però també ens ha dit que hi va haver cançons.

- Sí, primerament escoltàrem una nadala que fa quasi 20 anys en Biel Company, el forner Boveta, va enregistrar, titulat "Com l'olor d'alfabeguera". Després el Forner i na Bàrbara Matas (Cartera) que comparteixen les pàgines de "Poemes i Gloses" i també el papers teatrals en les obres que ha posat en escena "Biaixos i Capgirons" cantaren cançons i tonades de segar, de batre, tondre,...
- Hi va haver més solistes?
- Cantaren moltes cançons populars. No sé si les recordaré a totes: "Sor Tomasseta, Catalina de Plaça, A la Ciutat de Nàpols, la Balanguera,..." i una versió personal de "Lilí Marlen" adaptada i cantada pel Forner.
- Éreu molts?
- Érem una vintena grossa, els qui he anomenat, els col·laboradors habituals de Damunt Damunt i un parells més. N'haviem convidat més però el dissabtes la gent jove tenen altres "ocupacions" i foren uns quants el qui excusaren la seva assistència.
- Els qui escriviu Damunt Damunt tots tirau del mateix coll?
- Ni molt manco. L'estament social, la formació cultural, les edats i la manera de pensar és molt diversa. El que tenim en comú és la tolerància i el respecta a les idees dels altres, i aquest ambient

de comprensió es va viure d'una manera espontani en la reunió de que parlam.

- Tots éreu santjoaners?
- Al manco ho són "d'adopció" o "nous santjoaners". Gent que ha escollit Sant Joan per viure i pareix que se troben bé aquí.
- Les coneixem a aquests nous santjoaners?
- Segons el que entenguem per conèixer. Hi havia en Guillem Morlà, que és el que passa la revista a l'ordinador i col·labora amb els seus escrits. Hi havia en Miquel Llull, un jove montuirer que també es sent santjoaner. Hi vengueren na Maria Teresa, una al·lota catalana i na Teresa, professora de Filosofia, que duen quatre anys vivent a Sant Joan. També ens acompanyaren en Reyes i na Raquel, és una parella procedent de Madrid. Na Raquel és llicenciada en Filologia Francesa i Diplomada en Decoració d'Interiors, ha col·laborat en la revista, anava acompanyada de la seva mare i pogueren veure, igual que els altres, l'hospitalitat dels santjoaners. També acceptà la nostra convidada el Ferrer Peremates (Joan Mates Sastre) que improvisà aquests versos:

Gràcies per aquest sopar
gràcies per s'atenció
gràcies per aquest trempó
gràcies pel demés que hi ha,
quan me vàreu convidar
no vaig dubtar acceptar-ho
perquè aquesta recepció
és digne de realçar
que molts d'anys poguem tornar
per tots junts celebrar-ho.

- Ja crec que passareu una bona vetllada...!
- Per damunt tot es respirà un clima de germanor, de comprensió, tolerància que bé valia la reunió.
- Però quina era la finalitat del trempó?
- Volíem, d'una manera informal, fer una mena d'assemblea per parlar del futur de la revista, com millorar-la, és a dir: volíem fer una autocrítica però sortosament, sense posar-nos "transcendents" ni en pla intel·lectual, visquérem l'autèntica saba mallorquina, la comprensió, la tolerància i l'amistat.
- Pensau repetir aquestes vetllades?
- El que pensam és que estimant la nostre feim poble, feim cultura i cultivam l'amistat més enllà de tota ideologia política, en llibertat, tolerància i respecte a la persona humana.

M.F.H. i tres més

NOTICIES DEL PARE GINARD

Pere Rosselló, professor de la UIB, en una entrevista apareguda en el "Suplement dominical" del dia 6 de juliol, es referia al Pare Ginard, dient que era un "magnífic escriptor. En la Porciúncula, vaig trobar un manuscrit que parla de la seva infantesa. El titulà "De com era infant", començà a escriure'l el 32, el va refer el 66 i el 76 el va deixar".

Aquest manuscrit està incomplet. "És un llibre molt maco. Rafel Ginard, des de sempre va saber que no volia treballar al camp, per tal de seguir la tradició familiar. Tampoc va voler ser ferrer ni fuster.

Referint-se al Pare Ginard segueix dient que "fou crític amb l'església i el poder. A una plagueta de notes dels anys cinquanta hi ha clares referències a Franco al que compara amb Hitler.

A FINALS D'ANY ES PRODUIRÀ UN CANVI DE RECTOR

La nostra Parròquia veurà possiblement un nou canvi de Rector, motivat pel nou destí que vol donar la Congregació de Missioners al P. Pere Riera i per tal no pot atendre a la nostra Parròquia, com també per la circumstància de no deixar sol a Mn. Antoni Riutort al front de les Parròquies d'Algaida i Sant Joan.

Per això, a la vista que Mn. Miquel Amengual Saurina, després de complir cinc anys de tasca pastoral a una Parròquia de Lima (Perú), vol tornar a Mallorca i demana una Parròquia no gaire gran. El Bisbat ha decidit donar-li la responsabilitat de sant Joan, si bé també ajudarà a la de Porreres.

Mn. Amengual és professor de l'escola parroquial i tindrà que esperar a deixar les terres peruanes al començament de les vacances, aquest fet pot retardar la seva vinguda fins a finals d'any. Aquest és el motiu pel qual aquest canvi no figuri dins la relació de canvis que el Bisbat, acostuma a anunciar per aquest temps. La Parròquia de Lima on exerceix el nou Rector fou la destinatària dels donatius de Sant Joan amb la "festa del pa amb oli" del passat mes de juny.

Mn. Miquel Amengual és natural d'Inca, d'una cinquantena d'anys. Ha desenvolupat la seva tasca evangèlica a les poblacions de Mancor, Andratx, i altres indrets del Tercer Món.

Joan Jaume Nigorra.

Psicodelia: als Pirineus i a l'Escorxador

MESCLADISSA DE CANÇONS

Un no és llest abastament
si no mostra sa llestesa
és noble qui té noblesa
és vago qui té peresa
i és valent el qui és valent

Quan he dit el que ja he dit
me sap greu el repetir
me sap greu l'haver de dir
passar per un mateix camí
i lo que he dit queda escrit

La vida és curta o llarga
segons com la vos mirau
és curta si "disfrutau"
és molt llarga quan plorau
i a pics resulta amarga

No hi ha res com l'amistat
i una bona companyia
per passar-se bé la vida
amb salut i alegria
intel·ligència i bon dat

Tenc per mi m'he equivocat
i rectificar voldria
li falta l'economia
bon dinar per a migdia
que no sigui fat ni salat

Es revells tornen ullastres
diu un refrany mallorquí
i jo dic que un home fadrí
molts d'any se pot divertir
sens passar gaire desastres

Quan un no té res que dir
no fa mal paper si calla
i si té es cap que li balla
o es ventre ple de cassalla
val més callar, tenc per mi

A les vuit de s'horabaixa
s'encén es llum des carrer
qualcú ha dit a es forner
s'Ajuntament del Pe Pe
de dallons en té una caixa

Si no m'havies d'estimar
no me donis esperances
me basten ses recordances

carregades d'enyorances
d'un bes que te vaig robar

Gabriel Company (Forner Boveta)

REFLEXIONS (III)

Dins la meva modèstia
torn a Déu lo que és de Déu
i quan cant a favor seu
s'ompl el meu cor d'alegria
i el meu esperit somnia
que se compli el desig meu
i que no mi posi preu
a la meva dolentia

Gabriel Company (Forner Boveta)

DEDICAT A N'EN PEP BOIRET

Ha vingut un angelet
en el peu de s'Escaleta
més ben dit una ageleta
filla d'un home condret
enhorabona a son paret
enhorabona a sa mareta
enhorabona padrineta
que per a tots sia es braç dret
que quan te sentis vellet
te consoli sa filleta
Na Margalida Boireta
sa filla d'en Pep Boiret

Gabriel Company (Forner Boveta)

**FENT ELOGIS DE SA COMPLIDA
FESTA DE LA NOSTRA CENTENÀRIA
SA MADONA DE GOSAUBA**

Per designis del Senyor
els cent anys vàreu complir
dins un ambient d'apreci
que tothom vos va tenir
Autoritats i Entitats
tots vàreu contribuir
amb la seva complacència
Sant Joan se va sentir
honrat amb vostra presència
i tota vostra descendència
d'alegria va gaudir
sens dubte l'emoció
també es va deixar sentir
que la sort vos acompanyi
fins al final del camí

Catalina Jaume de Calicant

Una feina d'artesa

Per mi és treball d'honor
de records i melangia
la pacient restauració
em té el cor pres d'alegria
refrescant la meva faç
quant a dins mon pit dormia
tu n'has tret tot el profit
de joies que ho són ma via.

Dolç bressol daurat d'amor
brescat de corc i vellura
tu has fet ressorgir en mon cor
força, bàlsam i "ternura"
en casi un segle d'antigor
on ma mare ens engronsava
cantussejant amb fervor
que amb molt bona veu cantava.

Mumareta els set fillons
que en vostra falda adormíeu
a prop del bres estimat
sargint robeta gaudíeu
i quan vos tot jovenesa
cantant-nos tonades belles
tant antigues com novelles
i el "vouverivou" amb dolcesa
vostra veu clara d'argent
i els sentiments tot virtut
vetllàveu vostra salut
generosa i amatent.

Restaurador nebot meu
d'aquesta "prenda" estimada
guarda'l com a meu i teu
a prop de la família aimada.

Bàrbara Mates Sastre
juny del 97

Són es mateixos

En vers de damunt damunt
li darem davall davall
n'hi ha que no perden punt
de nit quan acaba es ball.

Els s'han de manifestar
o si no faran es tro
no tenen es cap gens clar
i en es cervell res de bo.

Lo que tenen ben segur
és forta i greu malícia
desastres número u
fer es mal per ells és delícia.

Y lo que volen es llevar
de enmig es que fan es bé
volen lo seu implantar
fent destrossa pel carrer.

I vengui d'on vengui es vent
se demostren i no es temen
critiquen s'Ajuntament
quant en sa nit no les veuen.

La vila o poble no estimen
perquè si al contrari fos
ses seves gloses no rimen
i van sembrant males llavors.

Sa rajola de sa plaça
té sa sentència ben feta
a penes l'han arreglada
i ja l'esclafa la "Eta".

S'arrambador i escalons
son ells que ho han destrossat
malvats amb uns bons "calçons"
per empipar fan maldats.

Duen tanta dolentia
que les basta vagi bé
la Llar des Majors de dia
voldrien fos un femer.

I com que no poden sofrir
els que duen bona via
"pobrets" el que deuen dir
amargats fora alegria.

I s'han de desfogar
fent de covards a darrera
un dia els hi tocarà
i traurem de posar-los barrera.

Una dotzena de gloses
dedic a aquests "cabrons"
ells volen fer bé ses coses
i tenen greus esperons.

Bàrbara Mates Sastre
juny del 97

BARTOMEU NIGORRA

⇒ **Quan vàreu néixer?**

⇒ Vaig néixer dia 20 de desembre de 1910 a les 6 h. de l'horabaixa

⇒ **Anàreu a ca ses monges?**

⇒ Sí, hi vaig anar

⇒ **Què li deien a la vostra monge?**

⇒ L'hi deien Sor Mercedes

⇒ **Quins mestres tinguéreu?**

⇒ El mestre Rosselló

⇒ **Fins quina edat anàreu a escola?**

⇒ Vaig anar a escola fins als 10 anys, que era després de la Comunió

⇒ **Vàreu estrenar l'escola?**

⇒ Sí, la vaig estrenar

⇒ **On féreu el servici militar?**

⇒ A Intendència, a Palma

⇒ **Hi havia altres soldats de Sant Joan?**

⇒ Sí, un que li deien en Bartomeu Mora que és el pare del batle que hi ha ara. Els dos vàrem anar a Àfrica a una ciutat de Marroc que es diu Laraxe on hi estarem dos anys

⇒ **Què hi fèieu a la caserna?**

⇒ Vaig estar per assistent

⇒ **Quina va ser la primera feina que féreu i a quina edat començàreu a treballar?**

⇒ Vaig estar llogar per porquer a Hortella Nou amb l'amo Miquel Cambuix i també vaig estar a Biniorella devora el mar. Vaig començar als 10 anys. Quan tenia 12 o 13 anys fèiem feina a un hortet que teníem i el meu germà i jo anàvem a regar. Un dia, quan jo treia aigua, la corda es va rompre i corda i jo caiguérem dins el pou, sort que hi havia el meu germà prop i em va treure amb una corda.

⇒ **Qui va ser el vostre primer amo o patró?**

⇒ L'amo Miquel Cambuix va esser el primer

⇒ **Recordau quin jornal guanyàveu?**

⇒ Guanyava 150 pessetes l'any

⇒ **Abans de ser xofer quines altres feines féreu?**

⇒ Feia de manobre quan feren l'Església nova. Els diumenges cada anys quan tothom havia acabat de batre, feien una capta de blat per les cases i amb el blat recollit el venien i així feren l'Església. També vaig feia feina a la matança. Vaig estar llogar d'ajudant de cuiner a dos bars de Palma. Després en vaig llogar a un hort de Palma anomenat Son Puça i quan vaig acabar el servici vaig fer feina a un taller d'escultura. Quan feien cine hi havia "palcos" pel senyors i jo feia de porter. La paga de cada diumenge era d'una pesseta. Abans només feien cine el diumenge

⇒ **Féreu de xofer per compte d'altres?**

⇒ No, sempre per jo

⇒ **Tornant a quan éreu nin, quins jocs jugàveu i a on?**

⇒ A bolles petites, a baldufes i a canonet. Jugàvem pel carrer

⇒ Com vos divertíeu quan éreu joves?

⇒ Anàvem a passejar els diumenges amb el amics

⇒ **Parlem de la família. Recordau al vostre padrí, el pare de mestre Andreu i mestre Rafel Nigorra (Petrer)?**

⇒ Sí, record quan va morir jo estava llogat a Biniorella i no vaig poder anar al funeral perquè hi

havia d'anar amb carro o a peu i hagués tardat molt

⇒ **On vivia el padrí?**

⇒ Al carrer Bellavista devora ca na Blanc, on actualment hi viu na Maruja

⇒ **La padrina, que era Gayà de llinatge, quin malnom li deien?**

⇒ De malnom era madò Petrera

⇒ **On vivien els padrins?**

⇒ Al carrer de Bellavista on vivia el padrí

⇒ **On vivien els padrins materns?**

⇒ Al carrer Fra Lluís Jaume

⇒ **Contau-me tot el que recordau del vostre pare mestre Andreu Petrèr**

⇒ Era canador de finques. Sabia sonar molt bé el violí. Era el sanador de porcs millor de Mallorca. Va tenir 10 fills, 6 nins i 4 nines. Sabia fer gloses molt enginyoses. Era dels més intel·ligents de Mallorca. Cada any el llogaven per anar a canar finques a Màlaga. Era baixet i prim. Es va morir quan tenia un parell més de 50 anys. I també sabia més que l'Ajuntament de Sant Joan. Era molt intel·ligent. Sabia curar el mal de San Vit

Mª Antonia Nigorra Vich

A UNA AMIGA

G. Morlà

La teva carta romp la monotonia del meu dia d'avui. Un dia en el que no hi havia massa coses per contar, on tot semblava normal, fins i tot el podria haver definit com un d'aquests dies en que no tens ganes de fer res, que segueixes alenat per pura mecànica i que agraeixes qualsevol suggerència, un poc de companyia, un detall, una mica d'amor...

La tendresa que poses en els teus mots han anat escalfant el meu cor. El desig de compartir ha despertat el meus sentits, i amb la imaginació m'he apropiat al ric món dels somnis on s'ajunten sentiments, se sumen pensaments i es confonen els nostres desigs. És aquest el punt on no hi ha barreres ni tanques, on ens podem abraçar, fantasiar, recórrer distàncies, anhelar, aspirar al que voldríem i no tenim, escoltar-nos o senzillament callar, fer-nos companyia, fitar-nos amb la mirada, ser lliures, estimar...

Amb les teves paraules, plenes d'il·lusió, dius que *voldries ser com l'aigua del riu que sempre fa camí, sens retornar a ella mateixa, humitejant el seu pas i fonent-se dins la mar*. Bella imatge generadora de vida! No fa falta que et proposis fer-me la vida agradable. El teu record sempre és per a mi complaent. Fins i tot agraeixc que alguna vegada hagi utilitzat la mentida per tal de ser amable amb mi.

Estic d'acord amb tu en que ser normal és com ser mort, malgrat n'hi hagi molts que es troben ben bé dins les seves tombes. Enginy i tendresa neixen i creixen dins la debilitat. Tal vegada un dia, de forma inconscient, la gent del teu entorn reproduirà la teva estimació i farà les coses com te les veren fer a tu. Serà llavors quan es veurà que l'aigua del teu riu no corria de bades, mentre corria anava abeurant les arrels de dels tingueren la sort de viure al teu costat.

No m'importa amb qui dorms, sinó amb qui i què estàs desperta. Em sent ric perquè no necessit que les coses siguin meves per estimar-les. No desig el que tens, ni tenc enveja del que fas, m'agrada el que ets i t'estim a tu. Gràcies per esser com ets! M'agrada el vestit que portes, sargit d'amor, esperança, il·lusió, ganes de viure..., també t'estim quan t'envaeix la soledat i no saps ben bé cap on anar.

Sent pena quan els teus ulls ploren, m'angoixen el teus problemes, em pos content quan la teva mirada espurneja alegria. S'amansa el cor davant l'esguard del teu amor i em sent assossegat abrigat amb l'ombra de la teva pau. Els teus fets, la teva vida parlen el llenguatge de la delicadesa.

Hauria de callar els meus sentiments? Et posen davant un creuer? No sé adaptar-me a les circumstàncies que ens diversifiquen? Com m'agradaria saber què és el que he de fer i encertar el camí!

Es ver que intent que somniïs, que t'oblidis per un moments de les parets que te'n revoltien, intent fer-te part del meu món, voldria que et sentissis lliure, que passessis una estoneta agradable,... Jo necessit a vegades somniar per seguir caminant. Sé que molts dels meus somnis no es realitzaran mai, malgrat saber-ho m'agrada creure amb ells. No canviïs el que tens. No em comparis amb la teva gent. No du a cap banda intentar anivellar dues persones perquè no n'hi ha cap de germana i tots tenen la seva part

bona. En trauràs profit quan caminis dins el difícil art de *conjuguar en primera persona del present els verbs sumar, afegir, ajuntar, unir, incorporar, tolerar*. De cor et dic que voldria estimessis molt els que tens devora. Ells et necessiten. La llunyania no em separa de tu, guard el que m'has donat, i en certa manera ets part de mi mateix. No somniïs en ser lliure, donet per satisfeta si ets capaç de destriar qui són els que te manipulen. No creus que hi ha moltes coses bones dins el nostre camí?, i, mancances qui és el qui no en té?

Al món del meus somnis pertany agafar-te de la mà, fer un passeig amb tu, abraçar-te i fondre'ns amb una besada. A pesar de que algú cregui que això és dolent, aquesta és la forma més natural que tenim els humans per demostrar el nostre afecte. M'afalaga la teva companyia, em dona goig pensar amb tu, me sent orgullós de la teva amistat. Formes part del meus sentiments i el teu record ompl aquells moments en que alguna vegada poses en dubta la necessitat de la teva existència i penses que ningú notaria a faltar la teva absència.

El somni permet alliberar-nos dels límits i desitjar saltar les tanques que ens imposa la vida real; no cal oblidar, que el que compta no és el somni sinó el que tenim i vivim; a mi em sembla meravellós. M'has ajudat a aprofundir dins els món dels sentiments, has permès que els exterioritzi i gràcies a tu he pogut compartir el que és mes valuós per a mi: el que pens, el que sent, i en definitiva el que som.

Agraeixc la teva carta, que com quasi totes, és un poema d'amor. Tal volta avui no sé tintar les meves paraules d'optimisme i alegria. Mereixes molt més del que et sé dar. Vull que sàpigues que t'agraeisc el teu afecte i la teva estima. Jo també t'estim. El teu record em fa sortir de la boira i viure per uns moments.

* CAPS SENSE FERMAR

G. Morlà

* El qui estima el que és seu no estima, és un egoista.	és creure amb l'esclavitud, sempre guanya el més fort.	nó una poble corrent, vulgar, com els demés.
* No cal que les coses siguin teves per poder-les estimar i respectar-les.	* Preferim esbucar una casa i fer-la nova a no estudiar les possibilitats que ens ofereix el vell edifici on els nostres majors hi deixaren tots els seus sabers, experiència i coneixença.	* Ni ha que voldrien carreteres més amples per poder fer més via, per arribar abans, en definitiva per perdre més temps del que perden.
* Hem oblidat aviat que nosaltres jugàrem al carrer, el nins d'ara ja no hi poden jugar.		* No fan falta idees sinó ganes de fer coses.
* Hem tapat el cant dels ocells, la remor del vent, els renous de la naturalesa amb els estridents bramuls de les màquines, del cotxes, de les motos...	* És més important la salut i benestar del cotxes que la de les persones. Els cotxes entren a peu pla dins casa nostra. Les persones, al menys algunes, ha comès l'equivocació de fer l'habitatge part damunt la cotxera. Mentre el cotxe descansa plàcidament a la planta baixa, ells hauran de pujar les escales tota la vida, passar més fred i més calor. I si arriben a vells les sobran escalons.	* A les drogues declarades podríem afegir-hi el futbol. Crea addicció, mentalment aliena, i ens deixa inservibles durant un caramull d'hores a la setmana.
* Preferim uns carrers àrids, sense arbres, encalentits per l'asfalt, plens de fum dels motors, amb aceres ridícoles... als carrers empedrats, oxigenats pel verd, on es camini amb placidesa gaudint la sedant ombra.		* A la droga anterior podem sumar-hi la televisió. Pertany al grup de drogues de disseny. El consum d'ella és molt més majoritari i més perniciosos. Amb petites dosis i de forma continuada, ens infiltren models de pensar, idees malintencionades i falses, incitacions al consum... La paralització cerebral és quasi irreversible.
* Córrer, no tenir temps, anar escopetejats, frissar, marxar amb presses... no és una virtut, més bé és una malaltia.	* Ni ha que creuen que no es pot treure del poble la circulació dels cotxes, motos, tractors... Ni tan sols fer una petita zona on no puguin circular vehicles i permeti jugar els nins o anar a peu amb tranquil·litat, treure les cadires al carrer. Si al manco es pogués fer un dia a la setmana o limitar un horari! És una llàstima que quasi ningú cregui amb aquestes coses.	* Encara que no es vegi hi ha gent que llegeix, escolta música, organitza teatre, canta a les corals, investiga, aprèn a tocar instruments musicals, cerca nous camins, organitza actes, creu en les utopies, es resisteix a estar mort. El que no aguanta aquesta gent és que respirin, mengin i pensin per ells.
* D'un grapat d'homes bons en pot sortir un ajuntament dolent. Serà el causant la política, el comportament amb grup, la falta de personalitat?		* Si menges no pot xerrar, si xerres no pots menjar. I això que vivim en democràcia. Supòs que hem de donar gràcies de no penjar d'alt d'un arbre o estar dins la presó.
* Importa més el personatge que la persona, el llinatge que la pròpia vàlua, les aparences i títols que el que realment ets.	* Eixamplar les aceres, fer que el vehicles vagin poc a poc, direccionar en un sol sentit la circulació dels carrers, plantar-hi arbres, posar-hi bancs per seure, papereres per tal de no haver de tirar res a terra... És una altra iniciativa que segurament tampoc tindrà cabuda. No volem un poble humanitzat, racionalitzat si-	* Si en saps prova de lligar algun cap, no les deixis a l'ou.
* Poder i raó difícilment es troben en una mateixa persona. El qui té poder amb freqüència està més predisposat a utilitzar la força que no els arguments de la intel·ligència.		
* Defensar el principi econòmic de "lliure competència"		

CONTARELLES I MEMÒRIES (IV)

per Andreu Bauzà i Joan

II Guerra mundial (continuació)**La invenció del radar**

També em sembla que era a finals dels 42 o a principis del 43, el britànics i americans varen inventar el radar per destruir els submarins alemanys, que feien una carnisseria als combois de vaixells que duïen armaments a Rússia pel canal normand al nord i a Gran Bretanya que era el gran magatzem d'armes de tota mena per emprar-les el dia que es decidís, el dia D., o sia per fer el desembarcament de Normandia. Aquest invent va acabar amb els submarins alemanys que eren detectats al lloc exacte on es trobaven, els tiraven una càrrega de profunditat i al pocs moments veïen sortir oli i trossos de submarí per sobre la superfície de la mar. Els pocs que quedaven es varen haver de retirar a les seves bases que estaven en els fiords de Noruega.

La batalla més gran

En el front de Rússia, aquest 43, es va dur a terme la batalla més gran i més ferotge de la guerra, va esser a Estalingrado, a la conca del Volga, avui aquesta ciutat es diu Volgograd. Allà tot un cos d'exèrcit alemany va quedar acorralat i destruït. No poder fugir ni el general, que si mal no record li deien Von Paulus. Després d'aquesta batalla, que va esser decisiva, com la del Alamein a Àfrica, els alemanys començaren a recular per tots els fronts de Rússia, des de San Petesburgo fins al mar Negre.

La División Azul

Espanya hi tenia, a lluita contra els russos, la famosa Divisió Azul, comandada pel general Muñoz Grande. Tot el personal era voluntari, feixistes "foragits", gentussa que el que no havia mort son pare havia mort sa mare. Tots els que no moriren en el front quedaren presoners, que per mediació de la Creu Roja Internacional, tornaren, no sé si tots. A Espanya foren rebuts com herois de la lluita anticomunista que el franquisme els pintava com si fossin dimonis.

El Japonesos

El Japó, que l'any 41 i 42 pareixia que s'ho havia de menjar tot, ocupant Filipines que era colònia nord-americana, i una infinitat d'illes del Pacífic. L'esquadra i l'aviació americanes, l'any 43, després d'unes grans batalles aeronavals, la balança es començà a tombar a favor seu. Els japonesos eren molt fanàtics i morir per l'Emperador era un honor. Tenien uns aviadors suïcides, que es tiraven en picat amb l'avió carregat de bombes damunt els vaixells de garra enemics, no sempre donaven en el blanc, perquè les defenses antiaeris, si podien, els feien estrellar a l'aire.

Armament americà

Els americans lluitaven amb avantatge perquè tenien les fàbriques d'armament i drassanes fora de l'abast del enemic i la construcció era superior a la destrucció.

Batalla normanda

A principis d'estiu de l'any 44, no record la data exacta,

perquè el pas del temps emboira un poc la memòria, les tropes aliades desembarcaren a les platges normandes, segons el cronistes d'aquells temps, prengueren part en la batalla 11.000 avions, que juntament amb l'artilleria dels vaixells de guerra, feren pols les fortificacions de la costa, a més de ponts i vies de trens de la reraguarda, per impedir que el alemanys poguessin rebre reforç. Després d'això, les barcasses desembarcaren centenars de milers d'homes i armament. També estengueren pels fons de la mar, des de Gran Bretanya, un oleoducte per subministrar la benzina necessària per les màquines de guerra aliades.

Els dos bàndols

Els dos bàndols contraris s'anomenaven "les potències del eix Berlín, Roma, Tokio" i l'altre els aliats que eren Gran Bretanya, Nord Amèrica, Rússia i les tropes franceses de les colònies, més les que havien pogut embarcar cap a la Gran Bretanya quan els alemanys acabaven d'invasir tot França. Els generals francesos Degoulle i Giraut comandaven aquell exèrcit que li donaren l'honor d'esser els primers que entraren a París. Degoulle, quan embarcava en el port de Dunquerque amb les seves tropes per no caure presoners dels alemanys, va dir aquesta frase que es va fer popular "França ha perdut una batalla però no ha perdut la guerra", i efectivament va esser així, gràcies a Deu, perquè Hitler, que era un loco i un sàdic, tenia la curolla de fer

una Alemanya des de Gibraltar fins als Urals, ells esser els amos i els altres els treballadors.

Morts i camps d'extermini

En aquesta gran guerra varen desaparèixer de 45 a 50 milions de persones, entre el morts en combat, la gent civil que morí a causa dels bombardeigs de l'aviació a les grans ciutats, més el desgraciats que eren duits als camps d'extermini, creats pels alemanys. Allà als més, joves els feien feina fins que es rendien, per després, juntament amb els vells i infants dur-los a les cambres de gas i a continuació als forns crematoris. En el camp de Auschwitz (Polònia), hi moriren 5 milions de persones, més de la meitat eren jueus.

En Hitler no volia que hagués cap raça superior a l'alemanya, i tot sabem que el jueus son súper intel·ligents en tots el sentits.

Tornem cap a Eivissa

Estar bé no sol durà molt de temps. Ara tornaré parlar de la meua estada a Eivissa.

He dit abans que el brigada que vengué a la banda de tambors i cornetes, va aconseguir que tots el membres que la formàvem, passàssim a l'Escola d'Arts i Oficis, en ella sols hi habitaven els enxufats, Plana Major, Transmissions, etc. No record exactament el temps que hi passarem, un poc més d'un any, més o manco, i va esser la temporada que ens ho passarem més bé, de tota la llarga "mili".

La talent no afluijava gens

La talent no afluijava gens, però teníem tot el capvespre lliure i ens anàvem en petits grups, de dos o tres, pel camp a cercar queviures, garroves, bajoques de fava, moniatos,... i el temps millor era el de les figues flors, agostenques i tardanes de la senyora, que per allà les diuen Urioles de les quals n'hi havia moltes. Procuràvem no abusar en res i sempre mos va anar bé.

Record una doneta vella, que vivia sola i en el camp, un dia el meu company i jo li moguèrem conversa. El company, de nom Esteva Serra Guaita, era bastant "xistós" i la feia riure, aquest dia ja ens convidà a menjar taronges i des de aquell dia, cada setmana, anàvem a fer-li visita.

(Continuarà)

PREGÓ DE LES FESTES DE SANT JOAN - 1997

Bones tardes a tots:

Avui, com cada any des de 1978, amb aquest pregó anam a començar aquestes festes esperades amb tanta impaciència des de el més petits als més grans. Però si mirem enrera en la memòria veurem que molts de nosaltres, quan érem petits, algú de la nostra família ens va contar la història de que el dia de Sant Joan el sol quan sortia ballava pegant uns bons bots. Així la gent més dematinera anava al puig d'en Baldiri, el Revellar, els Castellots o a Consolació. Com més alt fos el puig elegit, més possibilitats hi havia de veure millor la sortida del sol que surt ballant al compàs de la melodia que canten els ocells, darrera la silueta de les muntanyes del llevant

mallorquí. Ara encara aquesta tradició se segueix, anys rera

any. Amb la família o els amics anam al puig de Consolació per veure el sol tan ballador. Falaguer, com cada any, sense que se li noti amb el pas dels anys a aquest, ni un poquet de cansament de fer tantes ballades.

Per aquestes festes hem preparat obres de teatre, concerts, homenatges i moltes coses més apart d'anar el dia 24 a les 6 h. del matí a veure el sol ballar.

I amb aquestes paraules tenim l'honor de donar per iniciades les festes del Sol que Balla d'enguany.

Catalina Maria Bauzá

i Neus Bauzá

PER LA VILA I FORA DE LA VILA

CANVI DE CARRO (2ª part)

per Joan Morey Company

NOTA PRÈVIA.-

Posar noms a totes les parts del carro d'escala ha estat possible gràcies a les informacions obtingudes del fuster Antoni Rebassa Gomis de 75 anys, un dels darrers constructors de carros de Sant

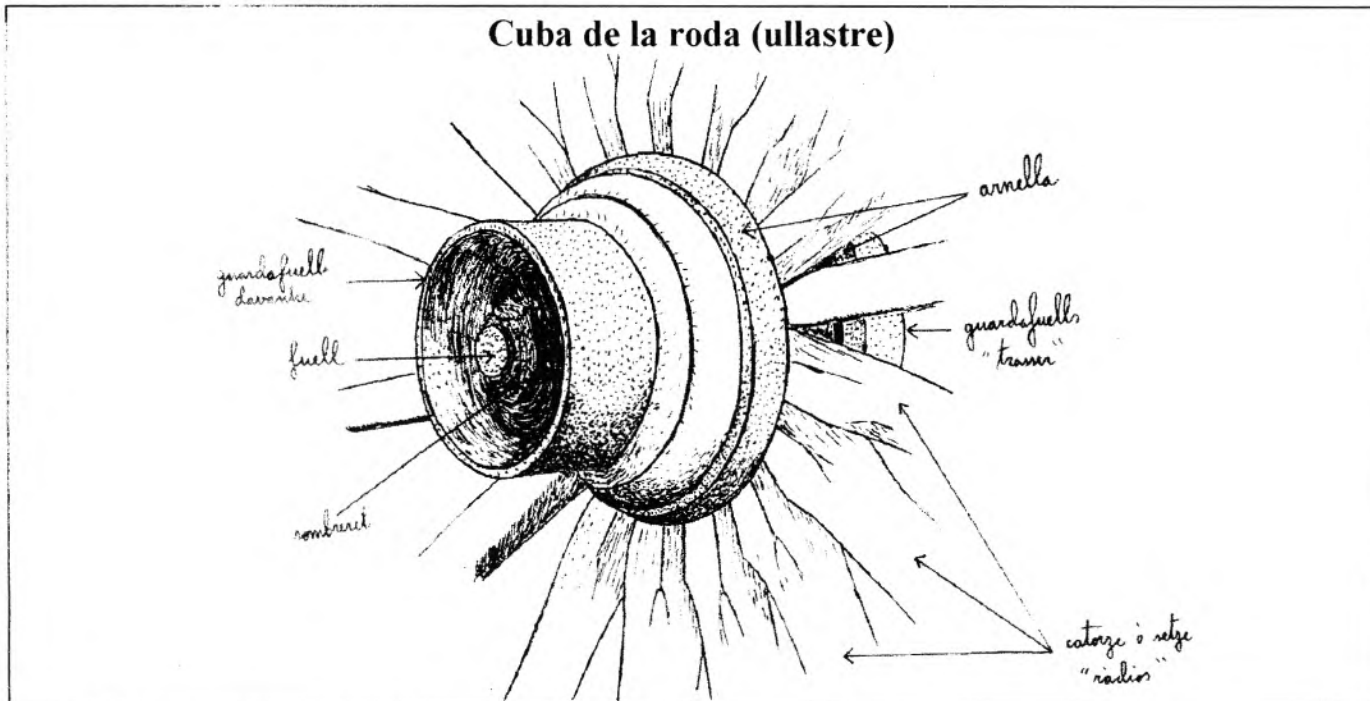
Joan (fill de Joan Rebassa Mas que també fou fuster grosser de la vila durant la primera meitat del segle XX).

L'elaboració dels dibuixos ha estat possible gràcies a l'ajuda i col·laboració de Joan Munar Font que va

venir a bé a deixar el mul per enganxar-lo a un carro d'escala.

També agraïment a Joan i Nofre Caimari Mates per haver deixat el carro.

Cuba de la roda (ullastre)

EL PREU D'UN CARRO

El preu d'un objecte depèn de moltes variables. En vull destacar quatre:

1. El preu de la matèria primera: a) la matèria en sí
b) El cost d'obtenció d'aquesta matèria
2. El preu de la feina per elaborar l'objecte.
3. El valor del desig de posseir l'objecte.
4. El valor de moneda de curs legal.

Segons l'època històrica a que fessem referència, els valors d'aquestes variables canvien notablement.

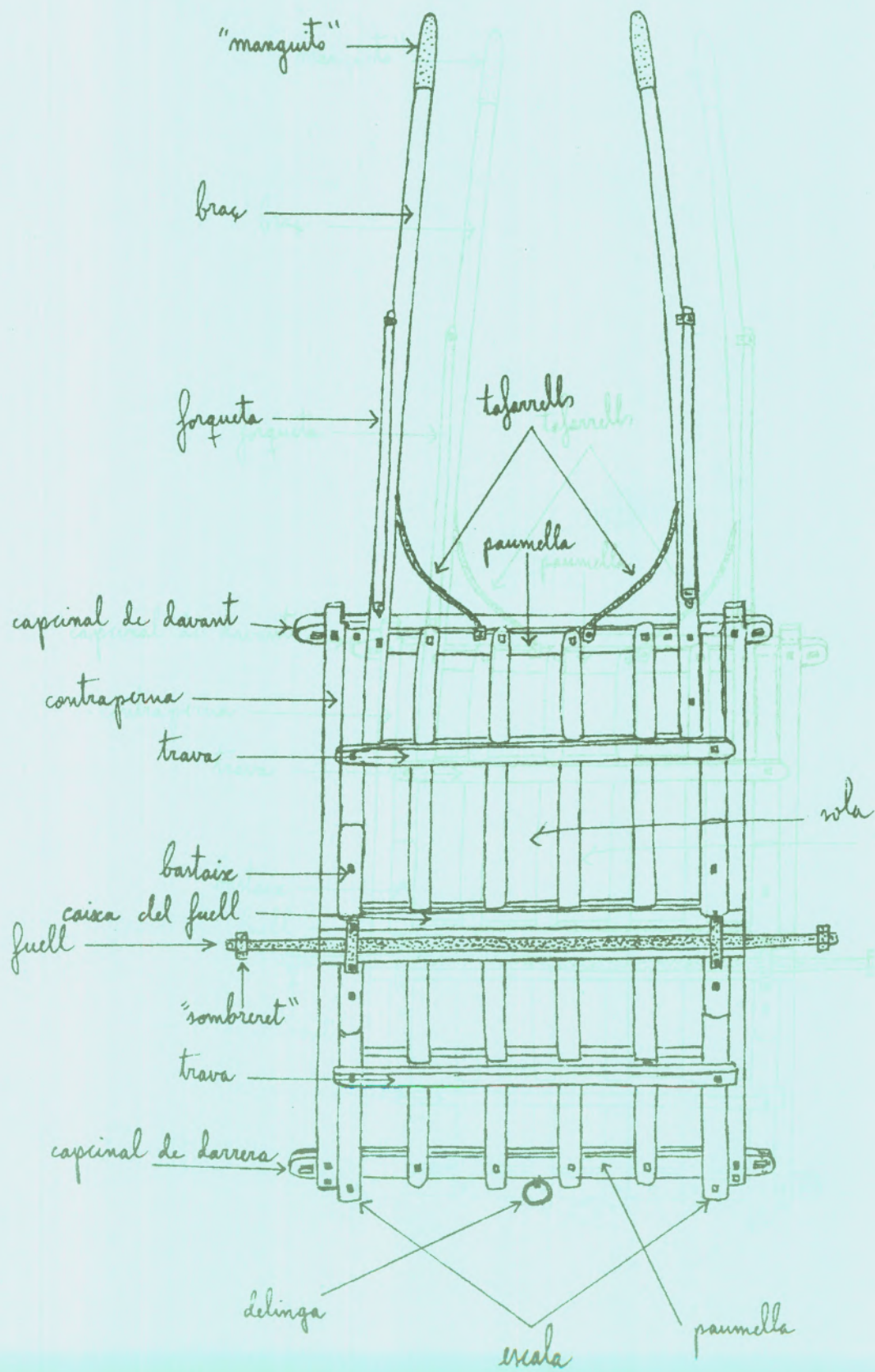
El fuster Joan Rebassa Mas tenia un parell de clients (evidentment eren gent benestant de la vila) als quals arreglava eines del camp. Amb aquestes persones tenia els pactes següents:

" - D'aquesta feina que tu m'has feta no cobraràs res; però quan hagis de menester doblers, me'n demanes i jo te'n donaré."

(La Constitució de Cádiz de 1812 havia abolit el règim feudal a tot el territori espanyol; però l'estructura socio-econòmica de Mallorca de principis del segle XX continuava com la de segles enrera.)

Devers els anys 20 - 30, un carro de pagès d'escala (com el que figura a la il·lustració) tenia el mateix valor que una bicicleta: trenta duros.

Estructura d'un carro d'escala

Mul junyit a un carro d'escala, amb rodes de llandes de ferro. Sant Joan 1997- Joan Morey

